

50,000 Kr. aarlig, uden at dette Aktieselskab, der driver en meget omfattende Fragtfart, derfor har nedlat sine Fragter, og jeg antager, at man vilde forære det samme Selskab idetmindste ligesaa stor en Sum og maaske en endnu større Sum aarlig ved at ophæve Skultolden; men det vil jeg ikke være med til. Jeg tror ikke, at der deraf vilde komme nogen som helst anden Virkning end den, at Aktionærerne i dette Selskab, det forenede Dampskibsselskab, for at jeg skal nævne det ved dets rette Navn, vilde faae et saameget større Udbytte af deres Aktier, naar de fik Skultolden foræret; men til at fremsalde det Resultat ønsker jeg ikke at være med. Ophævelsen af Skibsafgiften, som den nu bestaar, andrager efter det foreliggende Finantslovsforslag for det kommende Finantsaar 930,000 Kr. (En Stemme: Skibsmaalingssafgiften medregnet!), ja, den er medregnet. Jeg antager ikke, at det vilde være rigtigt at ophæve denne Afgift, uagtet det jo fordres meget stærkt fra dette Things Side. Jeg tror saaledes, at det Forslag, her foreligger, er saa meget i Fævd af Byerne og den store Industri, at vi Landbrugere vel skulde betænke os, inden vi gaa med dertil. Jeg skal naturligvis ikke indlade mig paa Betragtninger om, hvad der har drevet den ærede Finantsminister til at gaa ind paa dette Forslag; men jeg antager, at Njærlighed til Hushvæden har været meget medvirkende. Smidlertid, om det ogsaa er saa, er det jo en Pligt for os Andre, som sidde her, at varetage de Interesser, som vi tro os kaldede til at varetage. Jeg deler ikke den Betragtning, at det skulde være heldigt at vor Befolknings Tilvæxt efterhaanden samledes i de store Byer. Jeg tror ikke, det er heldigt for Folk fra Landet at drage ind, for at danne et Proletariat i de store Byer; jeg vilde anse det for langt bedre og klogere for de Menneker, der engang ere opfødte paa Landet, at de saavidt muligt maa kunne finde deres Eksistens der. Jeg vilde endogjaa anse det for heldigere, om de kunde komme til at udvandre til andre Steder paa Jordkloden, hvor de kunne finde en saadan Virksomhed som den, de ere opfødte ved, fremfor, som sagt, at komme til de store Byer og danne et Proletariat der. For at jeg skulde kunne gaa med til Forslaget, saaledes som det er kommet fra Landstinget, maatte jeg have Noget, der kunde ligne en tilsvarende Begunstigelse for andre Samfundsklasser. Jeg vil ikke, som jeg før sagde, urgere paa Raffetoldens Ophævelse, endstjondt jeg kunde gaa ind paa denne. Den hvitærede Minister nævnedes igaar Hartkornet som No-

get, der kunde trænge til en Lettelse. Jeg vil nævne en anden Ting, nemlig det lille Haandværk ude paa Landet. Det svarer nu i Bygningsafgift efter Finantslovsforslaget 536,000 Kr. om Aaret. (Ufbrydelse). Sa, det er for det Meste det lille Haandværk ude paa Landet. Der kan naturligvis være enkelte andre Virksomheder, men det er Undtagelser. Det er Virksomheder, som jeg tror kunde trænge til at lettes, og jeg vilde være tilbøielig til at arbejde for, at den Byrde, som hviler paa disse Smaafolk ude paa Landet, kan blive lettet. Det ærede Medlem for Njebenhavns 4de Valgkreds (Scharling) kom igaar ind paa Betragtninger over vort Landbrugs Tilstand, og det, han anførte, tror jeg nok i og for sig er rigtigt. Men han ramte dog ikke alle de Grunde, der ere medvirkende til og have fremladbt denne Tilstand. Han fremhævede, at Grunden til den mindre Udførsel af Korn og Fedevarer, der finder Sted nu i Sammenligning med tidligere, maa søges i den tiltagende Folkemængde. Det er naturligvis fuldkommen rigtigt. Efterhaanden som Folkemængden tiltager, kræver den et større Forbrug af Levnetsmidler; men der er en anden Grund, som maaske ikke staar det ærede Medlem saa klart som mig, nemlig den, at vi ere naaede til et saadant Trin i vort Agerbrug, at der virkelig har fundet en Tilbagegang Sted i Sædproduktionen. Der var en Periode — den faldt nærmest i Aarene fra 1850 til 1870 — hvor Landbruget sfred meget stærkt frem. Det var den Periode, hvor man rigtigt tog fat paa at dræne og mergle og overhovedet at behandle Jorden godt. Derved opnaaede man idetmindste paa Verne et større Udbytte end tidligere, men man har ikke været forsigtig nok til at give Jorden tilstrækkelig tilbage af, hvad man har taget fra den. Man har solgt for meget Korn og ikke gjødet nok, saa der er virkelig paa Verne indtraadt en Tilstand, hvor Landet producerer mindre end for nogle Aar siden. Derfor er det ikke uberettiget, naar det nu siges, at Hartkornet kunde trænge til en større Lettelse; thi Jordbruget kan ikke give det Nettoudbytte nu som før en halv Snes Aar siden. Det er en væsentlig medvirkende Aarsag til, at der ikke er saameget Overflud af Landbruget nu som tidligere. Det, der mest ankes over, er jo det, at Ministeren fordrer Eksistatning for den Nedgang, som Toldnedsættelserne medføre. Nu skal jeg villig erkjende, at, naar den Eksistatning, der fordres, rammer de samme Indvaanere, de samme Skatteydere, hvem Lettelsen hdes, er det jo i Grunden det Samme enten den finder Sted eller ei, thi det bliver da kun at tage